

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI
MAGISTRAT DR. CLAIRE L. STAFRACE ZAMMIT B.A. LL.D.

IL-PULIZIJA
(Spettur Johann J. Fenech)

VS

Brian Zammit
Carmelo Zammit

Kumpilazzjoni Numru: 902/14

Illum 6 ta' Mejju, 2019

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjoni migjuba fil-konfront ta' Brian Zammit detentur tal-karta tal-identita' numru 313375M u Carmelo Zammit detentur tal-karta tal-identita' numru 208851M akkuzati talli bejn Lulju 2013 u Novembru 2013 fiz-Zejtun, gieghlu annimal isofri ugiegh, tbatija jew dwejjaq minghajr bzonn, kif ukoll abbanudnaw l-istess annimal.

Rat in-Nota tal-Avukat Generali datata ghaxra (10) ta' Settembru elfejn u erbatax (2014) fejn huwa ta l-kunsens sabiex dawn il-proceduri jigu trattati b'mod sommarju;

Semghet il-provi kollha inkluz it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi l-fatti ta' dan il-kaz huma fil-qosor dawn li gejgin. Illi l-imputati qeghdin jigu akkuzati talli bejn Lulju u Novembru tal-elfejn u tlettax (2013) huma kkawzaw sofferenza lill-annimal ossija zieme l kif ukoll li abbandunaw dan l-annimal bil-konsegwenza li dan gie eventwalment imraqqad.

Illi din il-Qorti semghet numru ta' xhieda fosthom **PS 827 Edward Grech** fejn huwa kien l-ufficjal li ha r-rapport maghmul mill-imputat Carmelo Zammit nhar id-dsatax (19) ta' Novembru elfejn u tlettax (2013) (a fol. 20 tal-atti – Dok EG1) fejn huwa rraporta li dan kellu zieme l go ghalqa u dan ma setax jaccedi ghalih ghaliex l-imputat l-iehor Brian Zammit kien ghalaqlu x-xatba sa mill-ghaxra (10) ta' Lulju tal-istess sena. Carmelo rraporta wkoll illi kien hemm ftehim

bejnu u Brian li dan tal-ahhar kellu jitma' l-annimal u jtih jixrob u ghal dan il-ghan Carmelo kien ihalli l-ikel wara x-xatba sabiex Brian ikun jista' jitimghu izda ghal xi raguni dan qal li z-ziemel gie maltrattat. Carmelo rraportalu wkoll illi ghall-habta ta' Ottubru dan kien taha lil Brian speci ta' kutra ghaz-zwiemel ghal kontra l-kesha izda ghal xi raguni dan ma ghamilhiex u bil-konsegwenza li z-ziemel kellu jittraqqad wara li gew tal-*Animal Welfare*.

Is-surgent jghid ukoll illi meta gie mitkellem Brian Zammit dan kien qallu li huwa kien jitma' lil dan iz-ziemel izda meta Carmelo kien tah il-kutra dan ma kienx libbishieli ghaliex ftit qabel kien baghat ittra bl-avukat lil Carmelo fejn kien intimah sabiex inehhi z-ziemel minn hemm izda dan ma kienx ghamel hekk. Is-surgent jghid ukoll illi ma kienx jiftakar li dan iz-ziemel kellu xi stalla biex jistkenn izda dan kien jghix go *paddock*.

Semghet ukoll lil **Christopher Saliba** li kien jaf ir-razzett ben tajjeb ghaliex kien trabba hemmhekk u jghid illi fl-antik kulhadd li kellu r-raba' hemmhekk kien jidhol minn dik ix-xatba sakemm ma gie l-imputat Brian Zammit fl-ahhar erba' (4) snin qabel l-incident. Huwa jghid ukoll illi dan Brian Zammit kien ghalaq ix-xatba fil-hmistax (15) ta' Lulju elfejn u

tlettax (2013) bil-konsegwenza li z-ziju tieghu Carmelo Zammit ma setax ikollu access ghall-annimali tieghu u ghall-*paddock* u l-kamra li kien hemm maghha sabiex jidhlu z-zwiemel fihom. Huwa jghid li minhabba dan kien hemm diversi rapporti l-pulizija. Ix-xhud ikkonferma li Carmelo Zammit kien jaghti l-ikel lil Brian sabiex jitma' z-ziemel izda ma jafx jekk qattx kien jitimghu.

Xehdet ukoll Tessie Zahra li tigi familjari tal-imputati izda li xorta wahda ghazlet li tixhed wara li nghatat id-dritt li ma tixhidx, u tghid illi hija wkoll ghandha r-raba fil-post imsemmi u tghid illi minn meta kien gie joqghod l-imputat Brian Zammit dan ghalaq ix-xatba u hadd ma seta' jghaddi minn hemm aktar. Hija tghid illi hi u t-tifel taghha flimkien ma' Carmelo Zammit kienu jlestu l-ikel lil dan iz-ziemel sabiex ihalluh wara x-xatba biex Brian Zammit jaghlfu izda dawn ma jafux jekk effettivament kienx itih jiekol jew le. Hija tghid illi darba wahda dan iz-ziemel intelaq mal-art u miet. Ix-xhud ikkonfermat li saru diversi rapporti u kawza l-Qorti kontra Brian Zammit sabiex tinfetah din ix-xatba.

Xehed ukoll Anthony Zammit li hu missier l-imputat Brian Zammit kif ukoll hu l-imputat l-iehor Carmelo Zammit fejn wara li nghata d-dritt li ma jixhidx

minhabba l-parentela huwa xorta wahda ried jixhed. Huwa jghid illi x-xatba inkwistjoni kien ghalqha t-tifel tieghu Brian sabiex ma jidhollu hadd u dan fuq struzzjonijiet tieghu. Huwa jghid li dan iz-ziemel li kien tal-imputat l-iehor Carmelo Zammit kien itih biss il-landa tal-gwierz u daqshekk. Ma kienx jaghmillu xejn aktar. Huwa jghid ukoll illi huwa ma kienx ta l-opportunita' lil huh Carmelo sabiex imur jiehu hsieb lil dan iz-ziemel. Huwa jghid ukoll illi l-imputat Carmelo Zammit kellu zewgt izwiemel u seta' facilment ha dan iz-ziemel ukoll kif ghamel bl-iehor.

Xehed ukoll **Dr. Duncan Chetcuti Ganado** li kien jahdem fid-Dipartiment tal-Biccerija fejn dan xehed li kien gie mgħajjat, flimkien mad-Dipartiment tal-Harsien tal-Annimali sabiex jintervjenu meta z-ziemel kien qiegħed imut. Huwa jghid illi meta dahl wara x-xatba sab iz-ziemel li kien deher vera bagħtut, kien qisu kellu xokk termiku fejn kellu t-temperatura hafna aktar baxxa mis-suppost minbarra l-fatt li kien mgħaddam u mugugh. Huwa għalhekk avza li dan iz-ziemel kellu jitraqqad. Ix-xhud esebixxa rapport li jinsab esebit fl-atti u mmarkat bħala Dok. DCG1 (fol. 42). Huwa fil-fatt jirrelata f'pagna tlieta (3) tar-rapport tieghu li *“the fact that this animal was lying on the floor, unable to get up was only the net result of a long period of neglect . . .”*.

Xehdet ukoll **Elaine Galdes** mid-Dipartiment tal-Harsien tal-Animali fejn fost l-ohrajn qalet li “*z-ziemel kien mixhut mal-art ma setax iqum, bloated hafna, l-coat kien tant mahmug, kien qieghed f’agunija, kien jidher li mhux ser iqum, kien qed jipprova imma insa ma kienx se jqum minn hemm. . . . Kienu selhiet qodma, kienu jidhru li kienu selhiet qodma, kellu mall-elbow, kellu anka taht ghonqu, kien jidher li ma kienx qieghed mizmum sew allura tlabna l-ghanja tal-veterinarju.*” (Dok. IG1 – a fol. 52) Ix-xhud ikkonfermat illi giet tiftah ix-xatba il-mara ta’ Brian Zammit u cioe’ Josianne Zammit imbaghad gie r-ragel taghha.

Xehed l-imputat **Brian Zammit** fejn qal li dan iz-ziemel kien ilu xi sena u nofs hemm izda huwa kien ghalag ix-xatba xi tmien xhur. Huwa jghid illi dan iz-ziemel minn dejjem kien mahqur u fil-fatt kien ghamel rapport dwar dan izda qatt ma sar xejn. Fil-fatt dan iz-ziemel ma kellux fejn jistkenn imkien. Huwa jghid li meta ghalag ix-xatba kien ghamel rapport mal-pulizija sabiex jitnehha dan iz-ziemel izda qatt ma sar xejn. Fil-fatt l-imputat l-iehor ha xi affarijiet ohra izda l-dan iz-ziemel ma hadux. Huwa jghid ukoll illi l-ko-imputat l-iehor kien ihallilu naqra ikel go landa u l-anqas kien ihalli ilma jew tiben.

Gew esebiti serje ta' rapporti bejn il-partijiet mill-Ispettur Johann Fenech (Dok. JF8 *et seq*).

Xehed ukoll Dr. Matthew Brincat li kien l-avukat tal-imputat Carmelo Zammit li wara li gie ezentat mis-sigriet professjonali kkonferma l-kwereli kollha maghmulin mill-istess klijent tieghu u dawn kienu jirrigwardjaw ukoll l-istat ta' dan iz-ziemel.

Giet esebita sentenza moghtija minn din il-Qorti presjeduta mill-Magistrat Audrey Demicoli datata hamsa u ghoxrin (25) ta' Ottubru elfejn u tmintax (2018) fejn gie deciz li l-imputat Brian Zammit f'dawk il-proceduri ma kienx instab hati ta' *ragion fattasi* a rigward l-gheluq tax-xatba inkwistjoni.

Ikkunsidrat:

Illi ma giex ikkontestat il-fatt li Brian Zammit kien dak li sakkar ix-xatba inkwistjoni u dan bil-konsegwenza li haddiehor, inkluz il-ko-akkuzat Carmelo Zammit u familjari tieghu, ma setghu jidhlu oltre din ix-xatba.

Illi huwa risaput u mhux ikkontestat, anke mid-dokumenti ipprezentati, illi dan iz-ziemel kien propjeta' ta' Carmelo Zammit.

Illi huwa risaput ukoll illi dan iz-ziemel miet minhabba stat hazin hafna ta' malnutriment u griehi u anke ta' abbandun totali ta' sahhiet dan iz-ziemel. Dan gie ampjament ippruvat permezz ta' diversi xhieda bhal veterinarju u l-haddiema tad-Dipartiment tal-Harsien tal-Animali li anke esebew ritratti tal-animall mejjet li juru stat ta' abbandun kbir kif ukoll li kien irqiq.

Illi gie ritenut ukoll u mhux ikkontestat illi Carmelo Zammit jew familjari tieghu kienu jhallu landa zghira kulljum ta' ikel sabiex dan iz-ziemel jigi mitmum u dan wara ftehim li sar mal-imputat Brian Zammit. Illi mix-xhieda ta' Brian Zammit, dan kien konxju tal-fatt illi dan l-ammont ta' ikel ma kienx bizzejjed ghal dan l-animall izda xorta wahda ma ghamel xejn aktar. Illi pero' hareg ukoll illi huwa kien ghamel rapport li z-ziemel ma kienx fi stat tajjeb fl-istess perjodu meta huwa ghalaq ix-xatba.

Illi din il-Qorti ma tistax tifhem kif l-imputat Carmelo Zammit kien ha xi affarijiet meta tah ic-cans

Brian Zammit u dan meta għalaq ix-xatba u ma hax l-istess ziemeġ. Dan forsi sabiex juza dan iz-ziemeġ bħala skuza fil-futur f'xi *forum* legali a vantagg tiegħu? Jew forsi huwa veru li dan iz-ziemeġ ma kienx fi stat tajjeb ta' sahha kif kien qal Brian Zammit u hallieh hemm apposta forsi jigri dak li fil-fatt gara u jkun jista' jawhhal fl-istess Brian Zammit?

Fi kwalunkwe kaz din il-Qorti tikkundanna l-atteggjament taz-zewg imputati għaliex fil-kaz ta' Brian Zammit huwa kellu kontroll fuq is-sitwazzjoni u seta' jara li dan iz-ziemeġ kien sejjer lura. Huwa kien konxju li dan iz-ziemeġ ried ikun ikkurat mill-feriti li kellu, mimxut kulljum bħal kull ziemeġ u affarijiet oħra bazici għal dawn it-tip ta' annimali izda għazel li jagħlaq għajn wahda u ma jagħmel xejn u dan għaliex dan iz-ziemeġ ma kienx tiegħu. Huwa kellu zewg triqat: jew li jagħtih jiekol sew hu u jikkurah kif suppost jew li jara li dan iz-ziemeġ imur għand is-sid tiegħu. Izda dan ma sarx.

Illi f'dan ir-rigward qed jigi kkwotat dak li qalet il-Qorti tal-Kassazzjoni Taljana rapportata fil-**Codice Penale e delle Leggi penali speciali (Annotato con La Giurisprudenza 2012)** f'pagna 287 fejn kienet qed tiddibatti fuq il-*culpa* u fejn din irriteniet is-segwent:

“il giudice deve, altresì, accertare, sulla base di indici di rimproverabilità ed evitabilità, che una condotta appropriata avrebbe evitato l’evento, in quanto non sarebbe razionale pretendere un comportamento comunque inidoneo ad evitare il risultato antiggiuridico”. (Cass. Pen., 12 Ottobre 2007, n. 37606)

A rigward l-imputat Carmelo Zammit, dan naqas ukoll permezz ta' azzjoni omissiva passiva tieghu u dan ghalix kif inghad hawn fuq huwa (ghal xi raguni li jaf hu biss) hallieh f'post fejn kien diga' nghata c-cans li jnehieh izda li ghazel li jhallieh hemm. Bhal sid ta' zwiemel huwa jaf ben tajjeb li zwiemel ghandu bzonn ta' attenzjoni partikolari kulljum mhux kemm wiehed jaghtih jiekol biss u ghalhekk li kieku riedlu l-gid ma kien qatt ihallieh hemmhekk u jafda f'persuna li maghha kien hemm diversi kwerele kontrih u sahsitra dahl u l-Qorti.

Illi f'dan ir-rigward l-istess Qorti ta' Kassazzjoni Taljana kkwotata fl-istess ktieb f'pagna 288 u 289 sahqet fuq il-prevedibilita' tal-event dannuz mill-agent a rigward omissjoni u qalet is-segwent:

“ . . . ovvero la possibilita’ di riconoscere il pericolo che ad una data condotta possa conseguire la realizzazione dell’evento considerato, l’accertamento della prevedibilita’ in concreto dell’evento richiede una valutazione “ex ante”, giacche’ non puo’ essere addebitato all’agente modello di non avere previsto un evento che, in base alla conoscenza che aveva o che avrebbe dovuto avere, non poteva prevedere, finendosi, diversamente opinando, con il costruire una forma di responsabilita’ oggettiva. (Cass. Pen., 1 maggio 2011, n. 26653)”

Din il-Qorti kompliet tghid ukoll f’sentenza ohra:

“In tema di delitti colposi, nel giudizio di “prevedibilita’”, richiesto per la configurazione della colpa, va considerata anche la sola possibilita’ per il soggetto di rappresentarsi una categoria di danni sia pure indistinta potenzialmente derivante dalla sua condotta. (Cass. Pen., 19 giugno 2008, n. 40785)”

Illli ghaldaqstant iz-zewg imputati bl-ghagir taghhom omissiv attiv u omissiv passiv ghandhom jinstabu hatja ta' mohqrija taz-ziemel kif ukoll ghall-abbandun tieghu kkawzat b'dan l-ghagir.

Ghal dawn il-motivi u wara li rat l-Art. 8(2), (3) u (4) u Artikolu 45 (1)(a) (kif kien in vigore qabel ma gie emendat fl-2014) tal-Kapitolu 439 tal-Ligijiet ta' Malta qed issib lill-imputati Carmelo Zammit u Brian Zammit hatja tal-akkuza kif dedotta kontrihom u tikkundannhom ghall-hlas ta' multa ta' hamest elef ewro (€5,000) kull wiehed.

Ft./Dr. Claire L. Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat

Benjamina Mifsud
Deputat Registratur